

ÅRSMØTEPROTOKOLL SØR-TRØNDELAG BONDELAG 2018

Tirsdag 13. mars 2018
Quality Panorama Hotell, Trondheim

SAK 1 ÅPNING MED NAVNEOPPROP

Årsmøtet åpnet kl. 10.00

Møteleder Frank Røym åpnet Årsmøtet for Sør-Trøndelag Bondelag 2018.

Frank Røym ønsket styremedlem Nils Asle Dolmseth fra Norges Bondelag, gjester, delegatene, valgmemda i Sør-Trøndelag Bondelag og ansatte velkommen til årsmøtet.

Presentasjon av vara møteleder Laila Iren Veie og praktisk informasjon rundt gjennomføringen av årsmøtet.

Årsmøtet sang Bondesangen av Jonas Dahl.

Navneoppnop:

Anne Kindseth Føll foretok navneoppnop. Det var 46 stemmeberettigete utsendinger til stede. Totalt 63 deltagere med gjester, utsendinger, tillitsvalgte, valgmemd og ansatte.

SAK 2 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Årsmøtet godkjenner innkalling og saksliste, og møtet er lovlig satt.

**SAK 3 VALG AV TO UTSENDINGER TIL Å UNDERSKRIVE
PROTOKOLLEN**

Møteleder Frank Røym foreslo Olav Svardal, Budal Bondelag og Trond Larssen, Hitra og Frøya Bondelag.

Årsmøtet valgte enstemmig: Olav Svardal, Budal Bondelag og Trond Larssen, Hitra og Frøya Bondelag.

Vår dato
21.03.201
8

Revisjon

Vår referanse
17/00890-20

SAK 4 LEDERS TALE

Ved fylkesleder i Sør-Trøndelag Kari Åker:

Gode møteleder- Kjære årsmøte!

Da har nok et år gått for Sør-Trøndelag Bondelag. Mitt første i lederstolen. Det har definitivt vært både krevende, lærerikt, arbeidsomt og interessant. Det er ikke alltid like lett å vite hvilke saker man skal fronte, eller innlegg man skal besvare. Ei heller hva som plutselig dukker opp underveis. Man må nok velge noen ganger hva man vil flagge høyest. Mens man med en del andre ting jobber mer i kulissene for å få gjennomslag. Det er tøft å starte rett på med jordbruksforhandlingene som nyvalgt.

Fjoråret var nok litt ekstra heftig sånn, med et jordbruksoppgjør som endte med brudd og en avgjørelse på det, som ikke kom før 26 juni og da ble det fordelingsforhandlinger. Noe vi aldri har vært med på før.. Jordbruksoppgjøret 2017 går nok inn i historien som noe spesielt og tålmodigheten vår ble nok litt satt på prøve. Målet er nok alltid å komme til enighet, men dette lykkes dessverre ikke hver gang og da må vi ut i aksjoner og vise vår motstand mot tilbudet fra staten. Sør Trøndelag Bondelag klarte å mobilisere godt i fjor også, ene og alene fordi dere lokallag alltid stiller opp.

Dette er et år som har gått i forrykende tempo. Og det er vel sånn når man har mye å gjøre og oppgaven lystbetont går tiden alt for fort. Det gjelder nok dere i lokallagene også - bærebjelken i Sør Trøndelag Bondelag. For en innsats dåkk vise på det lokale plan! Bondehertet smelte heilt når man sitt å les om all aktiviteten og de gode møteplassan dåkk har brukt utallige timar på det siste året.

Dåkk møte politikera, e på arenaer for skole, barnehage og utdanningsmessa. ekrutteringsarbeid i bøtter og spann dette. Dåkk stille på ledermøte, regionmøte, infomøte ang jordbruksforhandlingen på Skjetlein og andre møta/kurs vi i fylket arrangere. Dåkk aksjonere som sagt godt når dåkk får beskjed om det. Vi finn dåkk i lokale media, både små og store saker. Gladsaker eller minner hyggelige saker. Gode gjennomtenkte innspill t jordbruksforhandlingen serves og det fylles på med kommentara på Questback, det svares itj berre med et kryss. Det e bra!!

Dåkk har mang en kveld med sosiale arrangement pluss faglig påfyll. Nånn lag får når vel tunge saker i fange av og t, det være sæ alt fra kampflybase på Ørlandet t nedbygging av god matjord i Orkanger (og andre plassa) for ny kyllingfabrikk. Eller ny E6 fra Trondheim og sørover eller nordover eller ein travbane i Malvika osv. Men dåkk står den av, og vi løyse utfordringen i lag. Det e så viktig det at dåkk tar kontakt med fylkeslaget om utfordringa e lita eller stor. For sammen bli vi slagkraftig og vi e her for dåkk. Dåkk e limet i landbruks-familien på lokalplan. Dåkk gjør rett å slett ein ubetalelig innsats. Æ kunna prata myttji om alt det dåkk gjør. Men no e det i hvert fall på sin plass med hyllest av dåkk. TUSEN TAKK!!!

Så har Sør Trøndelag som fylke blitt historie. 1/1-2018 vart Sør-Trøndelag fylke og Nord-Trøndelag fylke til Trøndelag Fylke.

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
21.03.201		17/00890-20
8		

Trøndelag ligg først i løypa i regionreformen. Men i bondelagssammenheng står vi fortsatt som to sjølvstendige lag. Det er vel snart berre Bondelaget, Bonde- og småbrukerlaget, Bygdeungdomslaget og Bygdekvinnelaget som ikke har slått sæ sammen enno. Men for bondelaget har det vært viktig å tenke på dåkk medlemman, at dåkk ska ha et eierforhold t veien videre i nye Trøndelag. Samhandling/ sammenslåing får ta den tida det trøng. Vi e jo tross alt et stort landbruksfylke og vi e bevisst å itj mist nåkka påvirkningskraft inn i representantskapet og årsmøte i Norges Bondelag. Men regionreformen e i gang og jobben mot ei ny rigging av både fylkeslag og Norges Bondelag har starta. Løfter vi hodet litt no, har vi nok stor påvirkningskraft på kordan det her bli løyst t d beste og vi får et slagkraftig Trøndelag på landbrukssida.

Det skrives mye nye planer for tida, og vi e på mange arenaer. Det tru æ e viktig med tanke på kos plass landbruket ska få i Trøndelag. Landbruket som e ei av viktias næringa ætte oljen å ei av de største næringan på landbasis. Oljen e itj framtida, men det e landbruket. Både med tanke på matproduksjon, sjølforsyning, matsikkerhet, beredskap, og itj minst med tanke på klima og miljø. Klimarådgivning på gårdsbasis ska gjør oss t de beste og de mest kunnskapsrike på derre punktet. Landbruket e framtida, mat må vi ha!!

Trøndelag ska bli ein stor og sterk region for matproduksjon. Her e både sjømat, landbruk og ein sterk foredlingsindustri. Grunnen som beredes no med meir samhandling med blå sektor tru æ e framtidsretta og smart. Sirkulærøkonomi og bioøkonomi e nok stikkord her. Vi ska itj stå å sjå inn i framtida vi ska værre med inn i den og form den ætte våres ønska.

Samla sett har Trøndelag over 20% av landbruksproduksjonen i Norge. 1/5 av melka produseres her. Vi e økologisk foregangsfylke for kjøtt og melk. Foredlingsindustrien e sterk. Storfe og svin har gode produksjonsmiljø. Stor på blå side. 6 av de 10 største kommunan på oppdrett høre t Trøndelag. Stor på forskning, kunnskap og innovasjon. Sitert Oi Trøndersk mat og drikke, står vi på hoppkanten til å ta posisjonen som Nord Europas Matregion.

Det e stort det. Men så har vi da også ein matfestival i Trondheim som alle bør opplev. Å stå i Ravnkloa å sjå på all dem fine grønnsakern som kjem inn med båt fra Frosta og gå ein runde i de mange mattelta på Torvet e ei reise i mat og matkultur æ tørs å påstå du itj finn andre plassa i verden. Her kjøpe du itj berre lokalprodusert mat. Her får du med produksjonshistorie, du får smakt på spesialiteta fra Røyrvik i nord t Oppdal i sør. Men d e itj nåkka som kjem tå sæ sjøl. Det e myttji godt arbeid, forutsigbarhet i politikken og langsiktig tenking og et minimum av medisinbruk som gjør at vi no produsere kanskje nåkka av verdens tryggeste mat. Vi har jo ei dyrehelse i verdensklasse vi ska værre stolt av.

Men de siste åra har politikken begynt og endra sæ. Vi har hatt en blåblå regjering og no en blågrønn regjering som nok ikke skjønne behovet for den her forutsigbarheta. Dem har ikke skjønt eller kanskje vil itj skjønnt at den norske modellen vi har med tollvern, markedsbalansering, samvirke og jordbruksavtale gir stabile rammevilkår for bonden og stabil pris til forbruker. Det må vi gjentatte ganga prøv å kommuniser ut, for ska vi ha et landbruk i kvar ei bygd i Trøndelag så må itj den norske modellen rokkeres med. Den e dønn viktig for den langsiktigheta vi trøng når vi investere mange milliona i ny byggingsmasse. Eller vi bygge på eksisterende bygg. Eller vi snakke rekruttering og muligheta for den yngre garde å få ein plass i næringa. Forutsigbarhet og trygghet må ha første prioritet.

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
21.03.201		17/00890-20
8		

Det e og ganske viktig at vi eie våre gårda, med et eierskap t gården og jorda rundt for vi et anna forhold t det vi driv med. Vi skjømte det på anna vis og det gjør det enklere å drive god agronomi. God agronomi gjør jo å at vi kan øk produksjonan på egne avlinga som igjen gir oss større produksjona på norske ressursa.

Men jordbruksoppjøret handle itj berre om bonden og dyra. Det handle å om dæ og mæ, om naboen og all andre, og sist, men itj minst om dem som kjem ætte oss. Kjære politikera, ta ansvar for framtida! Vi vil itj ha endring av jord- og konsesjonsloven, fjerning av odelensloven og svekket importvern. Det gjelds itj for at vi i grunnprinsippet e mot endringa. Men vi e imot endringa for endringers skyld. Vi sjer ka et landbrukt uten grensa har gjort med for eksempel Danmark. Der tjene finansselskap og banka 3 ganga meir på jordbruket enn ka næringa gjør sjøl og samtidig e danske bønder de mest forgjelda i Europa. Nei sånn vil itj vi ha det. Vi vil ha et bærekraftig landbruk fra fjord t fjell her i Trøndelag, og resten av landet. Som produsere god, trygg og sikker mat inn i framtida.

Ellers må jordvernet nevnes også. Trøndelag er dessverre ein av versting-fylka på det området. Matjorda vårres må få et helt anna vern enn bare at regjeringa har satt et tak på landsbasis at det ikke ska nedbygges mer enn 4000 dekar fra 2020. Rekner vi om det for bare Trøndelag bli det ca 650 dekar i året..

I 2016 ble 1700 dekar lagt under asfalt og betong bare i gamle Sør-Trøndelag. Arealplaner for Trondheim kommune tar sikte på å bygge ned flere tusen dekar alene. Skal dette fylke alene fylle det nasjonale jordvernmålet?? Nei det kan vi ikke leve med. Det må svi langt mere i dag å benytte den beste matjorda vi har til andre formål enn matproduksjon. Vi trenger de arealene vi har for å opprettholde og øke den norske matproduksjonen. Vi har ikke mere matjord å miste. Trøndelag er et av de fylka som er mest avhengig av landbruket.. Vi må på banen tidligere i lokal arealforvaltning. Det e det ingen tvil om, og vi ska selvfølgelig følg opp jordflyttingsprosjektet på Orkanger. Det nye fylkesstyret skal avgårde å sjå på på torsdag.

Pels:

Litt som lyn fra klar himmel kom det fra regjeringa no etter jul beskjed om at dem vil gjennomfør styrt avvikling av pelsdyrnæringa fram til 1.1.2025 Ei næring som fikk grønt lys, ei bærekraftig utvikling og framtidsutsikter for 1 år siden. Vi spør oss sjøl, kordan kan ei næring mest livets rett berre for ein hesthandel på bakrommet på Jeløya. Det e ikke akseptabelt at ei næring bli ein hesthandel for at flerpertiregjering skal bli enig. Det her e ein avgjørelse vi ikke kan akseptere. Mobilisering er så absolutt satt i gang. Her i Trøndelag har vi Agdenes og Oppdal som er dem største pelsdyrproduserende kommunan. All honnrør t lokallagslederne i både Oppdal Bondelag og Agdenes Bondelag som sammen med næringa sjøl og vi i bondelaget har jobba nitidig med herre i det siste for å snu politikera og likeså få dem t å skjønn ka den her næringa står for og ka den betyr som tilleggsnæring eller rett og slett som hovedinntekta på ein gård. Det har aldri skjedd før at ei næring har blitt avvikla sånn. Det her e ei næring som kanskje e ei av dem grønneste næringan vi har.

Sirkulærøkonomi på sitt beste. Dyrevelferdsprogram e det også bestemt at dem ska ha og dem har mang gong stør oppfølging av mattilsyn og veterinær enn ka vi har i andre produksjona. Den norske pelsdyrnæringa e rett og slett viktig for distriktslandbruket. Vi vil ha pelsdyrnæringa med videre som en del av det norske landbruket. Det ska vi fortsett å jobb for sammen med næringa sjøl. Vi har i overkant 200 familiedrevne gårder på pelssida. Den sysselsett ca 450 persona. Dem ska vi ha med videre også etter 2025.

Vår dato
21.03.201
8

Revisjon

Vår referanse
17/00890-20

På tampen må æ ta med nån bekymringa for melkeproduksjonen. Det har vårte prisa på melkekvota som ikke forsvare seg i det heletatt. Økonomien har fløtta sæ fra sjølve næringa og ligg i avvikling salg og utleie. Æ skjønne godt det spekuleres i herre når man sjer hvilke summa det her handle om. Leie du først ut kvoten din i en ti års periode og sell den ætterpå har du tjent verdien av den to gonga. Det her e ikke greit. Det spekuleres i markedet og prisan e så høg både på kjøp og leie at det hindre rekruttering inn i næringa. Ska ein ungdom både bygg nytt og evt kjøp/lei kvote har han itj en mulighet sånn som det e no. Privat salg og utleie kan ikke fortsett som no. Æ mein grep må taes her no. Årets jordbruksforhandlinga må prøv å få snudd den her teksasen.

Vi sjer også at andre produksjona hell på og når et tak. Vi har med punkta om det herre i våres innspill t jordbruksforhandlinga 2018.

Innspillet ligg i mappan dåkkers her i dag og vi har det på programmet seinar i dag.

Så vil æ avslutt med å skryt av den eminente stab vi har på servicekontoret.

Jon Gisle , Berit og Anne dåkk gjør en framifrå jobb. Seint å tidlig heng dåkk i stroppen for oss. Tusen takk for at dåkk fortsatt hell ut.

Da vil æ ønsk oss alle lykke t i dag!!

Innspill fra Lars Morten Rosmo, Nortura til leders tale: Nortura har effektivisert industrien de siste åra for å øke volumet, WTO-systemet utfordrer produksjonen vår. Effektivt tollvern og drive vår industri på en smartere måte enn de andre er det vi kan vinne på.

SAK 5 REGIONREFORMEN OG ORGANISASJONSUTVALGETS ARBEID

Innledning ved Nils Asle Dolmseth fra Norges Bondelag:

Melke- og saueprodusent fra Åfjord.

Norges Bondelag er ingenting uten sine fylkeslag og lokallag. Norges Bondelag er nøytral politisk og forholder seg til enhver regjering og konstellasjon vi har til enhver tid. Men det er legitimt å ha egne meninger.

Liberalisering, større enheter, mer marked og effektivisering, er ikke ukjent for landbruket. Ingen kan dokumentere større effektivisering og endring over tid enn landbruket. Med Venstre i regjering ligger det an til flere omkamper. Pelsdyrnæringa, vanskelig å forstå at næringspartiene H og Frp kan gå med på et næringsforbud. Krf er nå vippepartiet.

Norges Bondelag setter politikktutvikling på dagsorden og det er viktig med politisk trykk nedenfra gjennom systematisk politisk kontakt- og påvirkningsarbeid. Landbruket må ha langsiktighet og forutsigbarhet.

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
21.03.201		17/00890-20
8		

Ulven har hatt stort fokus i Norges Bondelag den siste tida, men forsikrer at vi har ikke glemt de andre rovdyra. Det er gjort gode grep som vi gjerne skulle sett ble dratt over til andre som har opplevd lignende ting som Hadeland/Hurdal.

Jordbruksoppgjøret 2018, står i en posisjon der vi har overproduksjon på flere områder. Melk er også en del av det. Det er begrensa hva en kan ta ut i målpris når situasjonen er slik. Hvordan skal pris og budsjettmidler fordeles i ramma er det store spørsmålet.

Ønsker å ivareta produksjonsfordelinga i Norge ved å dyrke korn der det er best og gras der det er best. Så langt er vi enige med regjeringa som også ønsker det. Men, vi trenger positive virkemidler, forutsigbarhet, høyest mulig sjølforsyning på mat og fôr. Vi må balansere økonomien i kornproduksjonen og husdyrproduksjonen. Det vi gjør må ikke gå ut over en annen produksjon, er vår innfallsport. Prisnedskrivningstilskudd er et viktig virkemiddel i kanaliseringspolitikken.

WTO, Mercosur og EU og Storbritannia sine Brexit-forhandlinger er internasjonal handelspolitikk som påvirker import og norsk landbruksproduksjon.

Dyr skal ha det godt. Dessverre opplever vi at det av og til skjer ting som ikke er bra på norske gårdsbruk. Dyr skal ha det godt av hensyn til dyra, det gir godt arbeidsmiljø for bonden, det er lønnsomt for bonden, for å beholde forbrukernes tillit til norsk mat og av hensyn til omdømmet til norsk landbruk. God dyrevelferd skal dokumenteres.

Organisasjonsprosessen er i sin spede begynnelse i Norges Bondelag. Hvordan skal vi ivareta medlemmenes interesser på en god måte, ressursbruk i organisasjonen?

Medlemstallet i Norges Bondelag 2017 63.500. Hvordan skal vi ivareta de medlemmene vi har og hvordan verver vi nye. Kjempeviktig jobb som gjøres i lokallagene.

Vi har ambisjoner for bærekraftig mat! Vi har som mål å ha et fotavtrykk som er til det beste for samfunnet. Vi er langsiktige, har vært langsiktige og skal fortsatt være langsiktige.

Prosjekt «økt samarbeid og samhandling» mellom Nord- og Sør-Trøndelag Bondelag ved fylkesleder Kari Åker:

Bondelagene i Trøndelag ligger først i løypa når det gjelder regionreformen. Vi venter på organisasjonsprosessen i Norges Bondelag, representasjon og makt i organisasjonen må sikres. Mens vi venter har Sør- og Nord-Trøndelag Bondelag en prosjektplan for samarbeid og samhandling som går fram til 2020.

Måten vi rigger arbeidet gir en pekepinn på hvordan andre kan rigge sitt arbeid. Organisasjonsutvalget sine spørsmål som er ut på runde til fylkes- og bondelag nå:

1. Hvilken framtidig organisasjonsmodell vil være mest hensiktsmessig?
2. Hvilke forhold bør vektlegges i organisasjonsutvalgets arbeid?
3. Hvilke tilpasninger i Bondelagets tillitsvalgte organer er hensiktsmessig?
4. Har dere andre forslag eller kommentarer?

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
21.03.201		17/00890-20
8		

Innspill fra lokallagene og debatt om framtidig organisering av Norges Bondelag:

Møteleder orienterte om at muligheten til å svare på dette er nå. Organisasjonsutvalgets frist til fylkeslagene er 10. april 2018.

Følgende hadde ordet i debatten:

Petter Harald Kimo, Rissa Bondelag: Vi må ta inn over oss at det er blitt ett Trøndelag, og i framtida vil det være uryddig å ha to fylkesledere og to organisasjonssjefer. Dette vil utfordre tillitsvalgtsystemet vårt. Det er ønskelig med fylkesleder som er gårdbruker. To nestledere i tillegg vil da bli nødvendig. Det blir avstander. Det har vært snakk om regionstyrer, men det vil bli en kostbar løsning. Ta vare på de ansatte i prosessen.

Ola Bjørkøy, Meldal Bondelag: Tida kommer for at vi må se på ei sammenslåing. Til og med Senterpartiet har slått seg sammen. En stemme mot en Fylkesmann og et Fylkesting. Det blir et enormt stort geografisk område. TINE har klart det, så bondelaget må følge etter. Viktig å opprettholde medlemservice og kontakt med medlemmene. Kontor i gamle nord og gamle sør må tenkes gjennom om det er mest hensiktsmessig. Start med et stort styre og heller justere etter hvert som en ser ting går seg til. Viktig å ta vare på de ansatte i prosessen.

Jon Gisle Vikan, org.sjef i Sør-Trøndelag Bondelag: Prosessene er adskilte. Først en politisk prosess/de tillitsvalgte: Organiseringa av organisasjonen. Den administrative prosessen ligger hos generalsekretæren. Tas ikke stilling til den administrative organiseringa før etter at den organisatoriske prosessen er gjennomført.

Anna Neergaard Rathe, fylkestyret: Skeptisk og sidrumpa, føler at jeg er imot endringer, og det går jo ikke. Men er i utgangspunktet imot regionreformen. Kritikkk til bondelaget – hvorfor har vi ikke startet før? Hvorfor har vi satt oss i denne situasjonen? Dette har vi visst. Avstander, utfordring med tillitsvalgte i et stort fylke, regioner i de store fylkene – styre unna å forholde oss til dem. Maktfordeling i organisasjonen. Men vi kommer til å ende opp med sammenslåing. Vi må ta vare på medlemmene.

Kari Åker, fylkesleder: Kritikken til bondelaget er på sin plass. Det er ikke artig å sitte og vente et ekstra år fordi vi må vente på de andre. Må mer på banen. Har ventet med å starte med prosessen.

Eli Birgitte Singstad, Agdenes Bondelag: Trøndelag er et Norge i miniatyr. Trøndelag har mange medlemmer. Leder, nestleder, 12 fylkesstyrerepresentanter geografisk fordelt, vi må nok starte der. Økonomisk kompensasjon til tillitsvalgte pga flere møter og større avstander.

Nils Asle Dolmseth, Norges Bondelag: Gode tanker som kommer, framoverlente tanker og bekymringer for hvordan oppgaver skal løses. Bondelagets vedtak i saken var at vi ønsker ikke være en pådriver for sentraliseringsprosesser. Satt i gang organisasjonsprosessen fordi regionalisering er en realitet. Viktig med tillitsvalgte med «støvlene på». Og vi skal vite hvor vi skal i framtida. Ideelt om vi kunne startet helt på null og stable organisasjonen på nytt rundt bonden. Men vi må ha med oss historien og det vi har. Vurdere om vi jobber riktig. Fysiske

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
21.03.201		17/00890-20
8		

møter eller digitale møter? Vær tydelig på hva dere mener og hvordan veien skal gås. Det er viktig når kritikken skal bæres fram for styret til Norges Bondelag. Representantskapet er viktig å ta tak i med tanke på fordeling av makt i organisasjonen.

Petter Harald Kimo, Rissa Bondelag: Valgnemdas arbeid har vært viktig før og blir enda viktigere. Viktig med bredde i produksjoner i styret i stedet for geografi. Kunnskap er viktig i framtida. 12 styremedlemmer høres mye ut.

Kari Toftaker, Oppdal Bondelag: Har vært med på sammenslåing av politisk parti. Når det kan forklares godt hvorfor, så er sammenslåing greit. Innflytelse må vi ha. Hvilke oppgaver skal vi ha? Kompetanseheving i landbruket. Flere ansatte, være offensive.

SAK 11 A OG B ÅRSMØTEUTTALESER

Styret i Sør-Trøndelag Bondelag har arbeidet fram to forslag til årsmøteuttalelser hvorav det ene skal omhandle næringsforbud og pelsdyr.

Styremedlem Anna Neergaard Rathe la fram styrets forslag til årsmøteuttalelse om jordvern:

Ikke vent – vern matjorda nå! (11B)

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag er meget bekymret over omfanget av nedbygging av matjord i Trøndelag. Matjord er den ressursen som er mest begrensende for å bidra til økt matproduksjonen i verden. I følge FN må verdens matproduksjon mer enn fordobles innen 2025. Skal dette skje må alle land bidra med matproduksjon innen sine naturgitte ressurser.

Det er politisk umoralsk og beredskapsmessig uforsvarlig at Norge bygger ned sin matjord og sine muligheter til å fø egen befolkning. Derfor har Stortinget satt et mål om at nedbygging av matjord skal reduseres til ca. 4.000 dekar nasjonalt innen 2020. Trøndelag til «andel» av dette er ca. 650 dekar årlig. I de siste årene er det blitt bygget ned omtrent 3 ganger dette arealet. Framtiden ser heller ikke lys ut for matjorda i Trøndelag. E6 sør og nord for Trondheim vil beslaglegge store matjordarealer, Trondheim kommune har lagt inn nesten 2000 dekar matjord i sin arealplan og Ørland Kampflybase har allerede ervervet 700 dekar av Trøndelags fineste matjord.

Årsmøte i Sør-Trøndelag Bondelag krever at vern av matjord settes på dagsorden av den nye Trøndelag Fylkeskommune og at det iverksettes tiltak som ivaretar matjorda på en mye bedre måte i framtidige utbyggingsplaner.

Følgende hadde ordet i debatten:

Kari Toftaker, Oppdal Bondelag: Anna gjør godt arbeid for jordvern. Må ha et helt tydelig mål med hva vi vil, hvor mange mål innen 2025?

Vår dato
21.03.201
8

Revisjon

Vår referanse
17/00890-20

Styremedlem Knut Johan Singstad la fram styrets forslag til årsmøteuttalelse om næringsforbud:

Næringsforbud bestemt på bakrommet – Nei takk! (11A)

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag vil ha pelsdyrhold med god dyrevelferd som en del av norsk landbruk. Vi godtar ikke at det bestemmes næringsforbud på «bakrommet» etter at ei næring har fått klarsignal til videre bærekraftig utvikling. Vi krever at dyrevelferdsprogrammet for pelsdyr gjennomføres.

Pelsdyrnæringa er et godt eksempel på god sirkulasjonsøkonomi. Pelsdyrene i Norge føres med fôr laget av slakteavfall og tar unna 200.000 tonn slakteavfall fra landbruk, lakseoppdrett og fiskeindustri i året. Vi har dyrevelferdsprogram i Norge som sørger for å ivareta at pelsdyrene behandles riktig og bra. Har ikke dyrene det bra, blir ikke pelsen bra, og da tjener heller ikke pelsdyrfarmeren penger. Norsk pels er i verdenstoppen når det gjelder kvalitet på skinnen og dyrevelferd. Det vil si at dyrene her i Norge har det veldig bra og at vi har et godt avlsmateriale. Det er strenge krav til pelsdyrnæringa i Norge. Mattilsynet følger opp næringa tett, i hovedsak gjennom uvarslede inspeksjoner. Pelsdyrnæringa er den næringa i Norge som Mattilsynet fører tettest tilsyn med.

I tillegg til pelsen er også minkolje er en ettertraktet vare som brukes i kosmetikk og skopuss. Skrotten går til biogass og lim i betong, og gjødsla er rik på fosfor og nitrogen. Pelsen er et nedbrytbart naturprodukt. Pelsdyrfarmerne lever av eksport og etter at frakttilskuddet på føret ble fjernet, er dette en næring som står helt på egne bein. Kun avløsertilskudd står igjen. Ei næring som årlig omsetter for mellom 300 og 500 millioner kroner og gir arbeidsplasser på 200 familiegårder og sysselsetter ca 450 personer.

Så gikk Venstre i regjeringsforhandlinger med Fremskrittspartiet og næringspartiet Høyre i januar 2018. Venstre som kaller seg et miljøparti har bestemt seg for å avvikle ei grønn næring med god sirkulasjonsøkonomi. Ett år etter at pelsdyrnæringa fikk ja fra Stortinget til bærekraftig utvikling etter en grundig faglig og politisk prosess, kommer den nye regjeringserklæringa med et næringsforbud og styrt avvikling av pelsdyrnæringa fram mot 2025. Det er uforutsigbar næringspolitikk fra regjeringa! Først sa de ja, så sa de nei og vi sier dette blir en vinglete vei! Norsk landbruk og resten av næringslivet i Norge trenger forutsigbarhet!

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag godtar ikke at det bestemmes næringsforbud i regjeringsforhandlinger og at dyrevelferdsprogram settes til side!

Følgende hadde ordet i debatten:

Eli Birgitte Singstad, Agdenes Bondelag: Savner at det gjennomføres ei nøytral utredning og behandling av næringa.

Vår dato
21.03.201
8

Revisjon

Vår referanse
17/00890-20

SAK 12 INNKOMNE SAKER

Det er mottatt 3 innkomne saker til Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag innen fristen. Styret i Sør-Trøndelag Bondelag behandlet sakene i styremøte 27. februar og fattet følgende vedtak:

Styret i Sør-Trøndelag Bondelag legger fram de innkomne saker for årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag med følgende innstilling:

1. *Agdenes 1 (Næringsutvikling): Saken tas til orientering. Eventuell konkrete tiltak følges opp gjennom Arbeidsplanen.*
2. *Agdenes 2 (Melkekvote): Saken sees i lys av rapporten om kvoteordningen som legges fram 1 mars fra det partssammensatte utvalget.*
3. *Rissa: Saken fremmes overfor styret i Norges Bondelag.*

Petter Harald Kimo la fram saken fra Rissa Bondelag. Vi må ta innover oss at vi får et krav om klimagassutslipp i framtida. Vi skal ta eierskap til utfordringene, ikke sitte å vente på kravet.

Rissa Bondelag: (12a) Fossilfri rundballeplast

Om vi skifter fra rundballeplast produsert på olje, til plast produsert på biologisk materiale, vil vi oppnå på f.eks 500 rundballer, en potensiell klimagassbesparelse på ca 20 tonn Co2-ekvivalenter, lik det årlige utslippet på en middels stor familiebil som kjører ca 12000 km i året.

Per i dag er plasten ikke nedbrytbar men kan gjenvinnes lik annen plast. Den produseres på sukkerrør men målet er at i framtiden, skal produksjonen baseres på trevirke. Dette kunne ha vært et viktig klimatiltak i landbruket!

Skal produktet videreutvikles og forbedres og kanskje en gang i fremtiden bli biologisk nedbrytbar, må det brukes for å skaffe erfaringer og mere kunnskap om produktet. Tall fra 2017-sesongen, viser at fossilfri rundballeplast gir en merkostnad på 6 kroner pr ball. Veldig få vil bruke dette i ren idealisme og vi mener dermed at avgiften på slik plast må reduseres, eventuelt subsidieres, slik at det også blir en økonomisk vinst for forbrukeren. Dette har et stort potensiale!

Forslag: Norges Bondelag må gå i dialog med myndighetene for å få en subsidiering/reduksjon eller fjerning av avgifter på fossilfri rundballeplast, slik at produktet blir benyttet i mye større grad enn i dag. Det ville gitt en betydelig klimavinst.

Norvald Berre la fram fylkestyrets kommentar:

Dette er et meget godt forslag som bør fremmes overfor Norges Bondelag som igjen kan ta dette opp på en riktig måte overfor relevante myndigheter. En ta seg i vare slik at dette ikke medfører økte kostnader i landbruket, det vi si at det bare innføres økte avgifter på fossil plast som gjøre den nedbrytbare plasten med driftsøkonomisk lønnsom.

Vår dato
21.03.201
8

Revisjon

Vår referanse
17/00890-20

Agdenes Bondelag 2: (12b) Melkekvoter

Eli Birgitte Singstad, Agdenes Bondelag la fram saken.

Agdenes Bondelag ønsker en endring i melkekvote-reglene grunnen er økt press på likviditeten til bønder grunnet økt kvotepris og kvoteleiepriser. Melkekvoter er en produksjonsrett, disse bør tilfalle de som i dag produserer melk. Endringen i kvotereglene som har blitt gjennomført der kvoteleie er tillatt, har nå ført til at flere av dagens melkeprodusenter betaler ei god årslønn i uoverskuelig fremtid til personer som har avviklet sin produksjon. Dette finner vi urimelig. Prisene på melkekvoter både kjøp og leie er drevet opp av gode melkepriser og ett krav fra innovasjon om økt produksjon for å få tildelt støtte. Dette gjør sektoren særdeles sårbar med tanke på de framtidsutsiktene en står foran.

Bortfall av Jarlsberg og økt tollfri importkvote, fallende melkesalg er bare noen av de hendelsene som vil øke sannsynligheten for lavere melkepris og redusert forhåndstall. Flere av de som i dag bygger har bundet seg opp til leie avtaler basert på dagens økonomi. Vi ønsker helst en avvikling av privat kvoteleie og salg som mulighet men ser også noen fordeler med noe privat håndtering. Vi vil derfor foreslå to mulige måter å få endret den uheldige situasjonen vi nå er kommet i.

Forslag nr 1: Trekk tilbake all mulighet for privat leie og salg av kvoter. Kvotene ble i sin tid tildelt fra staten så det skal ikke være noen problem med å sende de tilbake til utdeler. Kvote leie kan også ivaretas av staten etter søknad for å sikre litt mer fleksibilitet i kvotemarkedet.

Forslag nr 2: Sette en makstid og maks pris på utleie og salg av kvoter, en sikrer da noen kvoter i omløp på leiemarkedet men etter 5 år selges kvoten til aktive produsenter innenfor melkekvote-regionene eller staten. Deler av kvoten kan omsettes privat eller staten inndrar kvoten i sin helhet til fastsatte priser.

Makspriser på salg og leie av kvoter av kvoter der statens pris er gjeldene. Eksempelvis statens sats på kjøp og 10% av denne på utleie. Det er situasjonen i dag utleiepris tilsvarer ofte 10 % av dagens markedspris. Det vil gi en kvotepris på 2,5kr pr liter ved kjøp og , 0,25 øre i leie pr liter ved dagens nivå.

Eksempel, tall hentet fra Melkekvoter.no 13.02.18 kjøpt 9/2-18:

128857 l til 16,10kr = 2.074.597,70 kr, med statligpris 2,50 kr = 322.142,50

Differanse 1.752.455,20

Ønskes leid 100000 l til 1,60kr = 160000,00 kr, med statlig pris 0,25 øre = 25.000,00

Differanse 135.000,00

Ønsket utleid 315869 l til 1,60kr = 505390,40 kr, med statlig pris 0,25 øre = 78.967,25

Differanse 426.423,15

Differansen er penger som kunne blitt brukt i investeringer hos den aktive melkeprodusenten og ikke finansiere den som velger å ikke produsere. En hadde da styrket melkeprodusentens muligheter for å finansiere egen utbygging i større grad og frigjort midler fra potten til omstilling til andre produksjoner der melk avvikles som produksjon men bonden har planer om å drive med en annen produksjon. Kapitalen vil da bli beholdt i aktive produksjoner og

Vår dato
21.03.201
8

Revisjon

Vår referanse
17/00890-20

ikke fungere som tilleggslønn hos personer som velger å bli utleier og ta seg annen jobb utenfor landbruket. Vi mener bondelagetets hovedoppgave må være å bedre økonomien til dagens landbruksprodusenter

Vi håper derfor at årsmøtet kan stille seg bak en av våre forslag for å få endret kvotereglene der en sikrer melkeprodusentene produksjonsretten.

Følgende hadde ordet i debatten:

Nils Asle Dolmseth, Norges Bondelag: Arbeidsgruppas rapport har nettopp kommet. Det som er overordna viktig for norsk landbruk er å ivareta kvoteordninga. Den er en del av den norske landbruksmodellen. En ser at penger går ut av næringa, og en må se på hvordan virkemidlene brukes. Utfordring med kontroll. Arbeidsgruppa kom ikke til konklusjoner da vi har så mange ulike driftskonstellasjoner. 27 millioner liter melk mindre brukt og etterspurt i 2017. 2024 gir store endringer i hold av produksjonsdyr melk. Hva vil det ha å si for investeringer hos bønder.

Knut Johan Singstad, la fram fylkesstyrets kommentar: Saken sees i lys av rapporten om kvoteordningen som legges fram 1 mars fra det partssammensatte utvalget. Rapporten har ikke konkludert med noe konkret. Fylkesstyret har lagt inn forslag i innspill til jordbruksforhandlingene.

Agdenes Bondelag 1: (12c) Næringspolitikk

Eli Birgitte Singstad, Agdenes Bondelag la fram saken.

Bondelaget må tilbake i førersetet på informasjon om produksjoner. Vi taper kampen i dagens samfunn og særstyn vinner fram. Det skaper nå en næringspolitikk som er uforutsigbar og en risikerer avviklinger på bakgrunn av følelser etter mange års ensidige motkampanjer.

Hvordan kan vi i bondelaget sørge for en motstemme?

- 1. Vi må møte folk med informasjon både lokalt og nasjonalt. For å klare dette trenger vi nøytral informasjon de ulike produksjonene må ligge lett tilgjengelig på nett. Norges Bondelag må tilby lett tilgjengelig kunnskap om produksjonene i Norge både på bondelagsiden men også skape en jordbruksplattform som skoleverket kan ta del i.*
- 2. Bli tydeligere i våre egne sosiale medier i saker. Framsettes det unøyaktig informasjon og masse angrep på enkelt næringer skal disse besvares og det skal være lett å linke bondelagets synspunkter ut i sosiale medier.*
- 3. Sørge for at politikere har nok informasjon til å ta de riktige valg. Alle kommunestyrepolitikere, fylkespolitikere og stortingspolitikere tas med på en presentasjon av jordbruksproduksjonene, ikke bare de største produksjonene i området. Ha en plan på hvordan en kan få gitt de relevant informasjon om alle produksjoner. Dette krever*

Vår dato
21.03.201
8

Revisjon

Vår referanse
17/00890-20

tid men vil gjøre arbeidet lettere om det oppstår saker som handler om landbruk. Politikerne har da fått en dose med kunnskap og det vil være lettere å fylle på med mer konkret informasjon. Dette må vi alle bli flinkere på.

4. Lokalplan:

La grunnskole og skolebesøk bli like prioritert som verving i arbeidet. La barna få bli kjent med jordbruket, gjerne med ett skolebesøk hvert år. Der en introduserer nye produksjoner utfra alder og tilgjengelighet. samarbeid med skogeierlag, produsentlag og jaktlag og andre produsenter som naturlig tilhører primærnæringene. Lag gjerne ett løp der hvert klassetrinn er innom en ny produksjon hvert år.

Mye av dette ligger allerede i planene vi har i bondelaget men vi føler det bør løftes opp enda mer når en ser hvordan politikken og stemningsskiftet nå utvikler seg.

Vi vil ha tilbake den trygge sikre bonden i Bondelaget som taler sak og står støtt.

Håper derfor at alle blir med og løfter i flokk så når vi så mange flere med god kunnskap og at Norges Bondelag kan gi oss den kunnskapsplattformen vi trenger.

Kristine Ek Brattset la fram fylkesstyret sin kommentar: Viktig arbeid som godt kan tas inn i alle ledd av organisasjonen sine arbeidsplaner.

Kl 12.30 – 13.30 var årsmøtet hevet for lunsj.

Vara møteleder Laila Iren Veie satte årsmøtet og ledet årsmøtet.

SAK 6 ÅRSMELDING 2017

Kari Åker la fram styrets forslag til Årsmelding 2017

Følgende hadde ordet i debatten:

Arve Ørsjødal, Malvik Bondelag: Etterlyste oppmøtet på travbanen i januar.

Svar ved Kari Åker: Fakkelasjonen tilhører 2018.

Vedtak:

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag godkjenner den framlagte årsmeldinga for 2017.

Enstemmig vedtatt.

Vår dato
21.03.201
8

Revisjon

Vår referanse
17/00890-20

SAK 6 REGNSKAP 2017

Organisasjonssjef Jon Gisle Vikan la fram regnskapet for 2017.

Dette regnskapet omhandler drifta av Sør-Trøndelag Bondelag. Husleie, drift av kontoret og ansatte går under Bondelagets Servicekontor AS sitt regnskap. Det ble søkt om ekstra midler fra Norges Bondelag til ekstraarbeidet rundt fylkessammenslåinga, men får ikke dekt det fullt ut.

Regnskapet er på side 53 og 54 i Årsmelding for Sør-Trøndelag Bondelag. Det viser et underskudd på kr 228.410,16.

Styret i Sør-Trøndelag Bondelag behandlet regnskapet i styremøtet 2. februar og fattet følgende vedtak:

Styret i Sør-Trøndelag Bondelag tar regnskap 2017 for Sør-Trøndelag Bondelag til etterretning og legger det fram for Årsmøtet 2018 for godkjenning.

Følgende hadde ordet i debatten: Ingen tok ordet i saken.

Vedtak:

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag godkjenner framlagte regnskap for 2017.

Enstemmig vedtatt.

SAK 8 ARBEIDSPLAN SØR-TRØNDELAG BONDELAG 2018

Knut Johan Singstad la fram forslag til arbeidsplan for 2018 for Sør-Trøndelag Bondelag.

Arbeidsplan 2018 ble behandlet av fylkesstyret 27. februar som fattet følgende vedtak:

Styret i Sør-Trøndelag Bondelag tar vedlagte Arbeidsplan 2018 til orientering og legger den fram for Årsmøte 2018 for godkjenning med fokus på 4 viktige oppgaver.

Arbeidsplan 2018 lister opp de viktigste oppgavene for fylkesbondelaget, men den sier lite om arbeidsomfanget knyttet til de enkelte oppgavene. Det er også flere arbeidsoppgaver som ikke nevnes direkte, så som den omfattende medlemservice som ytes daglig overfor våre medlemmer.

Ved styrebehandlingen var det ønske om å prioritere arbeidsplanen rundt 4 hovedpunkt. Disse er uthevet i vedlagte arbeidsplan.

Følgende hadde ordet i debatten: Ingen tok ordet i saken.

Vår dato
21.03.201
8

Revisjon

Vår referanse
17/00890-20

Vedtak:

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag godkjenner vedlagte Arbeidsplan 2017.

Enstemmig vedtatt.

SAK 9 BUDSJETT 2018

Organisasjonssjef Jon Gisle Vikan la fram forslag til budsjett 2018.

Følgende hadde ordet i debatten: Ingen tok ordet i saken.

Vedtak:

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag godkjenner vedlagte budsjett for 2018.

Enstemmig vedtatt.

SAK 12 INNKOMNE SAKER

Møteleder Frank Røym foretok avstemming i saken.

Agdenes Bondelag 1: (12c) Næringspolitikk

Ingen alternative forslag.

Vedtak:

Saken tas til orientering. Eventuelle konkrete tiltak følges opp gjennom Arbeidsplanen.

Enstemmig vedtatt.

Agdenes Bondelag 2: (12b) Melkekvoter

Det er ikke kommet alternative forslag til:

Forslag a) Saken sees i lys av rapporten om kvoteordningen som legges fram 1. mars fra det partssammensatte utvalget. (Styrets forslag til vedtak i saken)

Forslag b) lagt fram av Knut Johan Singstad, fylkesstyrets forslag til innspill i jordbruksforhandlingene: Omfanget av den kvote som kan selges på det frie marked settes til 60% av totalkvoten, resten selges til staten til en gitt pris. Bortleie av kvote kan skje på 5 års

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
21.03.201		17/00890-20
8		

kontrakt som kan fornyes i nye 5 år. Etter 10 år har leier av kontrakten forkjøpsrett av hele kvoten til en pris som er lik pris på statlig kvote.

Møteleder Frank Røym foreslo å sette forslag a) opp mot forslag b) og foreta en avstemming.

Følgende hadde ordet i debatten:

Tormod Herre, Rennebu Bondelag: Hva vil i framtida? Flest mulig melkebruk i drift eller større og større bruk? Ønsker annen fordeling. Kommer med skriftlig forslag.

Nils Asle Dolmseth, Norges Bondelag: Hva kan være virkningen? Utfordringa i dag er at mye kvote leies ut. Du velger å leie ut hvis salgsprisen er for lav til staten. Hvilke valg gjør vi i dag for å ivareta alle bruk og selve kvoteordninga.

Knut Johan Singstad, fylkesstyret: Vi er alle enige om at utfordringene er prisnivå og hvor stor andel av melkekvote som er utleid. Å sette maksimumspris er ikke realistisk. Hva gjør vi for at det blir gunstig for små og mellomstore bruk å få mulighet til å kjøpe melkekvote?

Nils Asle Dolmseth, Norges Bondelag: Har dere reflektert over hva som vil skje med ei samdrift hvis en sier at kvoten skal selges etter 10 år og som har basert sin drift på leide kvoter? Knekkpunkt for økonomisk belastning.

Jon Gisle Vikan, org.sjef i Sør-Trøndelag Bondelag: Orienterte om det som ligger i utredninga. 50 sider med problematisering og hovedkonklusjon at ingen av forslagene ivaretar alle forhold knyttet til kvoteordninga.

Andreas Oust Ledsaak, Ørland Bondelag: Intrikat lapskaus hele rapporten. Sette forslaget til styret mot forslaget til Agdenes BL mot å fortsette som før. Foreslår å ha med dagens ordning som et stemmeforslag. Forslag er levert skriftlig.

Tormod Herre, Rennebu Bondelag: La fram skriftlig forslag 60% kan selges på det private markedet og 40% selges til staten. Utleie av kvoten i maksimalt 10 år. Kvoten inndras så av staten og fordeles ved salg blant aktive melkebruk.

Kort pause i årsmøtet

I løpet av pausen trakk fylkesstyret og Knut Johan Singstad sine to forslag, tidligere nevnt som forslag a) og forslag b).

Valg av tellekorps: Anne K Føll, Norvald Berre og Jostein Stranden

Antall stemmeberettigete: 45 (en person har forlatt årsmøtet)

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
21.03.201		17/00890-20
8		

Avstemming i saken ble gjort skriftlig og det ble stemt over følgende fire forslag:

1. Ørland Bondelag ved Andreas Ledsaak: Dagens kvoteordning beholdes
2. Rennebu Bondelag ved Tormod Herre: 60% selges privat/40% selges til staten, utleie av kvoten i maks 10 år. Kvoten inndras så av staten og fordeles til salg blant aktive melkebruk.
3. Agdenes Bondelag forslag 1) Trekk tilbake all mulighet for privat leie og salg av kvoter. Kvotene ble i sin tid tildelt fra staten så det skal ikke være noen problem med å sende de tilbake til utdeler. Kvoteleie kan også ivaretas av staten etter søknad for å sikre litt mer fleksibilitet i kvotemarkedet.
4. Agdenes Bondelag forslag 2) Sette en makstid og makspris på utleie og salg av kvoter, en sikrer da noen kvoter i omløp på leiemarkedet men etter 5 år selges kvoten til aktive produsenter innenfor melkekvoteregionene eller til staten. Deler av kvoten kan omsettes privat eller staten inndrar kvoten i sin helhet til fastsatte priser

Ørland Bondelag sitt forslag om at dagens kvoteordning beholdes fikk 10 stemmer.

Rennebu Bondelag sitt forslag om salg 60% selges privat/40% selges til staten, utleie av kvoten i maks 10 år. Kvoten inndras av staten og fordeles til salg blant aktive melkebruk fikk 28 stemmer.

Agdenes Bondelag forslag 1) fikk 1 stemmer.

Agdenes Bondelag forslag 2) fikk 3 stemmer

2 blanke stemmer.

Til sammen 44 stemmer, en person til har forlatt årsmøtet.

Rennebu Bondelag sitt forslag tas inn i innspillet til jordbruksforhandlinger fra Sør-Trøndelag Bondelag.

Rissa Bondelag: (12a) Fossilfri rundballeplast

Ingen alternative forslag.

Vedtak:

Saken fremmes overfor styret i Norges Bondelag.

Enstemmig vedtatt.

Vår dato Revisjon
21.03.201 8

Vår referanse
17/00890-20

ÅPEN POST

Trekning Agrol sin konkurranse ved Anders Eggen i NTE. Marit Kjøren vant gavekortet fra Thon Hotell.

Kort pause.

SAK 11 A OG B ÅRSMØTEUTTALELSER

Møteleder Frank Røym ledet møtet.

Nytt forslag til 11B der ny overskrift er satt inn og skrivefeil rettet ble lagt fram av Anna Neergaard Rathe.

Ingen alternative forslag

Matjord for framtida

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag er meget bekymret over omfanget av nedbygging av matjord i Trøndelag. Matjord er den ressursen som er mest begrensende for å bidra til økt matproduksjon i verden. I følge FN må verdens matproduksjon mer enn fordobles innen 2025. Skal dette skje må alle land bidra med matproduksjon innen sine naturgitte ressurser. Det er politisk umoralsk og beredskapsmessig uforsvarlig at Norge bygger ned sin matjord og sine muligheter til å fø egen befolkning. Stortinget har satt et nasjonalt mål om at nedbygging av matjord skal reduseres til ca. 4.000 dekar årlig innen 2020. Trøndelag sin «andel» av dette er ca. 650 dekar. I de siste årene har det blitt bygget ned omtrent 3 ganger dette arealet.

Framtiden ser heller ikke lys ut. E6 sør og nord for Trondheim vil beslaglegge store matjordarealer, Trondheim kommune har lagt inn nesten 2000 dekar matjord i sin arealplan og Ørland Kampflybase har allerede ervervet 700 dekar av Trøndelags fineste matjord. I tillegg kommer problemstillingen rundt opsjonsavtaler, hvor eiendomsutviklere sikrer seg rett til dyrka mark, for deretter å presse på for nedbygging.

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag krever at vern av matjord settes på dagsorden av nye Trøndelag Fylkeskommune. Politikerne i Trøndelag regionalt og Norge nasjonalt må legge sterke føringer som hindrer nedbygging av dyrka mark, for å sikre fremtidig matproduksjon. Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag forventer at det iverksettes tiltak som ivaretar matjordene på en mye bedre måte i framtidige utbyggingsplaner, og at det ikke bygges ned mer enn 650 dekar årlig i regionen.

Enstemmig vedtatt.

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
21.03.2018		17/00890-20

Nytt forslag 11A der teksten «*Næringsforbud er så alvorlig at vi krever en nøytral utredning og påfølgende stortingsmelding med avstemning i Stortinget. Dette for å sikre en faglig, rettferdig og åpen næringspolitikk som gir en trygg næringsutvikling i Norge.*» er tatt inn i uttalelsen ble lagt fram av Knut Johan Singstad.

Ingen alternative forslag.

Næringsforbud bestemt på bakrommet – Nei takk!

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag vil ha pelsdyrhold med god dyrevelferd som en del av norsk landbruk. Vi godtar ikke at det bestemmes næringsforbud på «bakrommet» etter at ei næring har fått klarsignal til videre bærekraftig utvikling. Vi krever at dyrevelferdsprogrammet for pelsdyr gjennomføres.

Pelsdyrnæringa er et godt eksempel på god sirkulasjonsøkonomi. Pelsdyrene i Norge føres med fôr laget av slakteavfall og tar unna 200.000 tonn slakteavfall fra landbruk, lakseoppdrett og fiskeindustri i året. Vi har dyrevelferdsprogram i Norge som sørger for å ivareta at pelsdyrene behandles riktig og bra. Har ikke dyrene det bra, blir ikke pelsen bra, og da tjener heller ikke pelsdyrfarmeren penger. Norsk pels er i verdenstoppen når det gjelder kvalitet på skinnet og dyrevelferd. Det vil si at dyrene her i Norge har det veldig bra og at vi har et godt avlsmateriale. Det er strenge krav til pelsdyrnæringa i Norge. Mattilsynet følger opp næringa tett, i hovedsak gjennom uvarslede inspeksjoner. Pelsdyrnæringa er den næringa i Norge som Mattilsynet fører tettest tilsyn med.

I tillegg til pelsen er også minkolje er en ettertraktet vare som brukes i kosmetikk og skopuss. Skrotten går til biogass og lim i betong, og gjødsla er rik på fosfor og nitrogen. Pelsen er et nedbrytbart naturprodukt. Pelsdyrfarmerne lever av eksport og etter at frakttilskuddet på fôret ble fjernet, er dette en næring som står helt på egne bein. Kun avløsertilskudd står igjen. Ei næring som årlig omsetter for mellom 300 og 500 millioner kroner og gir arbeidsplasser på 200 familiegårder og sysselsetter ca 450 personer.

Så gikk Venstre i regjeringsforhandlinger med Fremskrittspartiet og næringspartiet Høyre i januar 2018. Venstre som kaller seg et miljøparti har bestemt seg for å avvikle ei grønn næring med god sirkulasjonsøkonomi. Ett år etter at pelsdyrnæringa fikk ja fra Stortinget til bærekraftig utvikling etter en grundig faglig og politisk prosess, kommer den nye regjeringserklæringa med et næringsforbud og styrt avvikling av pelsdyrnæringa fram mot 2025. Det er uforutsigbar næringspolitikk fra regjeringa! Først sa de ja, så sa de nei og vi sier dette blir en vinglete vei! Norsk landbruk og resten av næringslivet i Norge trenger forutsigbarhet!

Næringsforbud er så alvorlig at vi krever en nøytral utredning og påfølgende stortingsmelding med avstemning i Stortinget. Dette for å sikre en faglig, rettferdig og åpen næringspolitikk som gir en trygg næringsutvikling i Norge.

Vår dato Revisjon
21.03.201 8

Vår referanse
17/00890-20

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag godtar ikke at det bestemmes næringsforbud i regjeringsforhandlinger og at dyrevelferdsprogram settes til side!

Enstemmig vedtatt

ÅPEN POST

Vara møteleder Laila Iren Veie ledet møtet.

Kari Toftaker, Oppdal Bondelag: Skole-landbruk-prosjekt: «Bondens medarbeider» etter kontakt fra en rektor på en av skolene i bygda. Målgruppe 5. og 7. klasse. Fant penger i «den naturlige skolesekken» og hos fylkeskommunen. HMS og dyrevelferd står i høysetet ved valg av hvilke bønder som brukes. Oppfordrer flere lokale bondelag til å arbeide med samme type prosjekt.

Heidi Aasheim Bøe, TINE: «Sterk som havets bølge, hele Norges bondestand» - har vi den kraften, er vi så mange? Eller er vi navlebeskuende? Vi er ikke så mange lenger. Vil folket ha oss? Kjøper folket maten vår, vil de det? Hjelper ikke om vi har verdens beste beiter og minst bruk av antibiotika hvis ingen vil ha maten vi produserer. Konkurranseskraft og importvern er viktig. Vi må ha et marked.

Arne Ivar Ness, Hemne Bondelag: Hjorteproblematikken i Hemne. Stor utfordring med en hjortestamme som har eksplodert siden 90-tallet. Den har flyttet fra skogen og ut på ekrene. Beiter hardt når det er vått både vår og høst. Færre bønder i forhold til grunneiere som er interessert i jakt. Smittepress og CWD, kan CWD smitte over på husdyra våre? Ønsker at Sør-Trøndelag Bondelag tar tak i arbeidet med forvaltning av hjort.

Lars Ole Bjørnbeth, Trøndelag Pelsdyrslag: Varmer godt at Sør-Trøndelag Bondelag har jobbet godt med pelsdyrsaken og regjeringas næringsavvikling. Forslaget er avvikling uten at det gis erstatning. Takket for godt arbeid.

Julie Gunnerød, Sør-Trøndelag Bygdeungdomslag: STBU jobber for aktive bygder gjennom aktiviteter. Opplæring av tillitsvalgte. Meningsyttrer i saker som angår bygda og ungdom. STBU takker for all hjelp med arrangement lokalt.

Kari Åker svarte på innspillene fra Åpen post.

Vår dato Revisjon
21.03.201 8

Vår referanse
17/00890-20

SAK 10 INNSPILL TIL JORDBRUKSFORHANDLINGENE 2018

Fylkesleder Kari Åker hadde en rask gjennomgang av innspillet som er lagt i mappene til årsmøteutsendingene og gjestene.

Kommentarer og spørsmål:

Andreas Oust Ledsaak, Ørland Bondelag: Dreneringstilskudd – det er på tida å øke dette. Stort behov og stort etterslep på å få satt i stand jord. Klimaeffekt ved godt drenert jord. Ønsker at dreneringstilskudd profileres mer i innspillet.

Kari Toftaker, Oppdal Bondelag: Styring av konsesjonsordning i sauenevinga – hva er gjort her?

Knut Johan Singstad, fylkesstyret: Vedtaket i innkommen sak melkekvote – likelydende tekst i innspillet til jordbruksforhandlingene legges inn.

Kari Åker, fylkesleder: Fylkesstyret tar med seg innspillene i sluttarbeidet med innspillet.

Frank Røym, fylkesstyret: Nåværende regjering er ikke interessert i konsesjoner, i alle fall ikke nye. Styret foreslår frivillige ordninger og forholdstall på søyer.

Vedtak:

Rennebu Bondelag sitt forslag om salg 60% selges privat/40% selges til staten, utleie av kvoten i maks 10 år. Kvoten inndras av staten og fordeles til salg blant aktive melkebruk tas inn i innspillet til jordbruksforhandlingene fra Sør-Trøndelag Bondelag.

Ingen avstemming foretatt i saken.

SAK 13 ÅRETS LOKALLAG

Norvald Berre la fram saken.

Sør-Trøndelag Bondelag utnevner Malvik Bondelag til Årets Lokallag 2017.

Fylkesstyret i Sør-Trøndelag Bondelag fattet i styremøte 27. februar følgende vedtak:

Blant mange gode lokallag i Sør-Trøndelag vil fylkesstyret i Sør-Trøndelag Bondelag utnevne Malvik Bondelag til årets lokallag for 2017.

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
21.03.2018		17/00890-20

Av store landbrukspolitiske utfordringer i fylket er jordvern av de største og mest utfordrende sakene. Malvik Bondelag har spesielt arbeidet godt med jordvern over flere år, noe som blant annet vises ved at Malvik Kommune er den kommunen i fylket som omdisponerer minst matjord til andre formål. Dette betyr at lokallaget har arbeidet godt opp mot politikere og media for å få gjennomslag for et aktivt jordvern i kommunen.

Den ene store saken i Malvik i 2017 var Travbanen som skulle legges på dyrkajorda i Malvik etter ønske fra Det Norske Travselsskap. Her har Malvik Bondelag arbeidet spesielt aktivt med mye møtevirksomhet med politikere og andre. Det har vært medieoppslag i NRK Midt-Nytt, Malvikbladet og radiosendinger. De har hatt innspill til politikerne om arealplan Travbane og møter med politiske partier.

Den andre store saken er E6 som går igjennom kommunene der Nye Veier ønsker å bygge en 4 felts motorvei til erstatning for den eksisterende to-felts veien. Her har lokallaget deltatt på møter med Nye Veier og gitt innspill til kommunen for sikre at den nye veien ikke tar verdifull matjord.

Malvik Bondelag har stor aktivitet også på andre områder. Blant annet har de over flere år hatt mange vellykkede Åpen Gård arrangementer med stor publikumsoppslutning. Malvik Bondelag har vært en av våre beste Åpen Gård arrangører.

I 2017 har lokallaget også arrangert Datakurs for sine medlemmer. De har deltatt på årsmøte, ledermøte og regionmøte, og bidratt til å skape gode sosiale møteplasser rundt omkring hos bønder i Malvik ved blant julebord.

Vedtak:

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag utnevner Malvik Bondelag som årets Lokallag 2017, og overgir en pengegave på kr. 5.000,- og en Diplom.

Årsmøtet ga sin tilslutning til vedtaket med stående applaus.

Pause i årsmøtet

Randi Dille, Trøndelag Senterparti: Glad for at pelsdyr settes så høyt på dagsorden. Sammenslåing var vi i nord veldig imot. Men nå har vi blitt med på å utforme nye Trøndelag. Godt å høre at dere samordner dere med de i nord. Viktig for oss med god dialog og samarbeid med bondelagene i fylket – viktig at vi blir presentert det samme. Næringsutvikling og bosetting i hele landet.

Lill Harriet Sandaune, Frp Trøndelag: Setter pris på å være her i dag. Og tusen takk for den jobben dere gjør hver dag. Konkurransedyktige, samarbeidsvillige, framtidsette, gode evne til omstilling - det har dere. Glade for at Malvik er utnevnt til årets lokallag. Siste ord er ikke sagt i travbanesaken. Bondelaget består og landbruket består også etter fire år med landbruksminister fra Frp. Glade for besøk og møter med bondelaget. Enige om mye, men også uenige. Kunnskap og kompetanse begge veier. Har ikke klart å svelge den store kamelen pels. Kom styrket ut av sammenslåinga. «All ting forandres, intet består» (Pythagoras).

Vår dato Revisjon
21.03.201 8

Vår referanse
17/00890-20

SAK 14 VALG – VALGNEMDAS INNSTILLING

Valgnemdas leder, Arild Melås, la fram innstillinga fra valgnemda. Arild Melås presenterte de to nye i som er foreslått i styret/1. vara.

Møteleder Frank Røym gjennomførte valget.

Det var 41 stemmeberettigete i salen under valget.

FYLKESSTYRET:

Fylkesleder for 1 år Kari Åker Rissa Gjenvalg
Skriftlig valg: 40 stemmer, 1 blank stemme.

2 styremedlemmer for 2 år: Frank Røym Soknedal Gjenvalg
Skriftlig valg: 40 stemmer, 1 blank stemme.

Eli Birgitte Singstad Agdenes Ny
Skriftlig valg: 40 stemmer, 1 blank stemme

Nestleder for 1 år: Knut Johan Singstad Hemne Ny
Valgt ved akklamasjon

2 styremedlemmer ikke på valg: Knut Johan Singstad Hemne 1 år igjen
Anna Neergaard Rathe Melhus 1 år igjen

VARAMEDLEMMER TIL FYLKESSTYRET I NUMMERORDEN FOR 1 ÅR:

1. Halvor Braa Byneset Ny
 2. Per Albert Sødal Rørosbygdene Gjenvalg
 3. Jørn Nordmeland Osen Ny
- Alle valgt ved akklamasjon.

MØTELEDER FOR ÅRSMØTE I SØR-TRØNDELAG BONDELAG 2018:

Frank Røym Soknedal Gjenvalg
Valgt ved akklamasjon.

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
21.03.2018		17/00890-20

UTSENDINGER TIL ÅRSMØTE I NORGES BONDELAG 2017/2018

1. Kristine Ek Brattset	Rennebu
2. Anna Neergaard Rathe	Melhus
3. Norvald Berre	Strinda
4. Per Albert Sødal	Rørosbygdene
5. Helge Idar Bjerkseth	Singsås/Støren
- Alle valgt i 2017

UTSENDINGER TIL ÅRSMØTE I NORGES BONDELAG 2018/2019

1. Knut Johan Singstad	Hemne
2. Frank Røym	Soknedal
3. Eli Birgitte Singstad	Agdenes
- Alle valgt ved akklamasjon

VARAUTSENDINGER TIL ÅRSMØTE I NORGES BONDELAG 2017:

1. Halvor Braa	Byneset
2. Petter Harald Kimo	Rissa
3. Jorid Jagtøyen	Melhus
4. Olav Svardal	Budal
5. John Øystein Gjønnes	Nord
6. Jørn Nordmeland	Osen
7. Marit Kviseth	Byneset
8. Jon Gisle Vikan	Malvik
- Alle valgt ved akklamasjon.

VALGNEMDA – 2 NYE MEDLEMMER FOR 3 ÅR

Norvald Berre	Strinda
Marit Kjøren	Selbu

Valgt ved akklamasjon.

2 år igjen: Jostein Stranden Rissa

1 år igjen: Helge Idar Bjerkseth Singsås/Støren
Ola Bjørkøy Meldal

VARAMEDLEMMER VALGNEMDA I NUMMERORDEN FOR 1 ÅR

1. Ola Morten Græsli	Tydal
2. Egil Berdal	Snillfjord
3. Kristine Ek Brattset	Rennebu
- Alle valgt ved akklamasjon.

Vår dato
21.03.201
8

Revisjon

Vår referanse
17/00890-20

LEDER I VALGNEMDA FOR 1 ÅR.

Ola Bjørkøy
Valgt ved akklamasjon.

Meldal

NESTLEDER I VALGNEMDA FOR 1 ÅR.

Helge Idar Bjerkset
Valgt ved akklamasjon.

Singsås/Støren

GODTGJØRELSER:

Sør-Trøndelag Bondelag følger Norges Bondelag sine satser og regler for godtgjøring:

Oversikt over satsene som ble vedtatt på årsmøtet i Norges Bondelag 2017:

Reisegodtgjørelse etter statens satser
Daggodtgjøring over 4 timer Kr 2.100,-
Halv dag, under 4 timer Kr 1.050,-
Telefonmøte Kr 500,-

I tillegg foreslår valgnemda følgende godtgjørelse i Sør-Trøndelag Bondelag for 2018:

Fast telefongodtgjørelse til nestleder: Kr 2.000,- (uendret)
Fast telefongodtgjørelse til øvrige styremedlemmer: Kr 1.000,- (uendret)

Fast godtgjørelse til nestleder: Kr 6.000,- (kr 5.000,- i 2016)
Fast godtgjørelse til bondelagets styremedlemmer og
varamedlemmer som møter fast. Gjelder også STBK og STBU:
Kr 3.000,- (kr 2.500,- i 2016)

Vedtak godtgjørelser:

Godtgjørelser vedtatt som foreslått av valgnemda.

Enstemmig vedtatt.

Vara møteleder Laila Iren Veie ledet årsmøtet herfra.

Reisebrev fra Malawi ved Petter Harald Kimo, leder i Rissa Bondelag

Småskalabønder i snitt 5 dekar. Dyrker for å brødfø egen familie. Store kontraster. Høy arbeidsledighet. Annerledes kjørekultur. Malawi har statlig kornlager. Oppløftende å bli møtt med sang og dans. Modellbønder og følgebønder. En stor utfordring er erosjon. Det er tynt matjordlag i Malawi og lite trær og vegetasjon som hindrer utvasking. Men de hadde praktiske løsninger for å prøve og forhindre at jorda forsvinner i vannet. Treplanting gir skygge, binder jorda og bevarer fuktighet i jorda.

Vår dato Revisjon
21.03.201 8

Vår referanse
17/00890-20

Ved er mangelvare da matlaging foregår med vedfyring. Kokeutstyr som krever mindre fyring er utviklet. Frøbank der en kan ta ut frø og leverer 1,5-gangen tilbake. Kvinneprosjektet «Young Women Can Do It» - opplæring i organisasjonsarbeid og demokrati, hjelp til utdanning.

SAK 15 AKSJONSPLANER

Berit J Sølberg presenterte planene for bondelagets vårkampanje.
Nils Asle Dolmseth orienterte om hvorfor vi skal ha aksjonsberedskap.

Kari Åker takket Kristine Ek Brattset og Norvald Berre for innsatsen i fylkesstyret.
Kari Åker takket møtelederne Frank Røym og Laila Iren Veie med blomster.

Møtet hevet kl. 17.20

Underskrifter for protokoll for årsmøte i Sør-Trøndelag Bondelag 13. mars 2018:

Frank Røym,
Møteleder

Olav Svardal,
Budal Bondelag

Trond Larsen,
Hitra og Frøya Bondelag